
Bernat Markus - Troters de Pere Terç

Autor:

Data de publicació: 05-09-2022

Bernat Marcús va ser un burgès barceloní del segle xii. El 1166 va construir, en uns terrenys cedits per ell, un cementiri per als pobres i la Capella d'en Marcús. Des d'aquesta va muntar un servei de correus per Europa per a la gent de fora de les corts reials (bàsicament la incipient burgesia comercial), estandarditzant preus i rutes, esdevenint la primera xarxa d'aquestes característiques. Va ser un dels pocs homes que, sense ésser noble, intervingué en el consell del comte Ramon Berenguer IV i en l'alta política del país.

Bernat Marcús va ser un burgès barceloní del segle xii. El 1166 va construir, en uns terrenys cedits per ell, un cementiri per als pobres i la Capella d'en Marcús. Des d'aquesta va muntar un servei de correus per Europa per a la gent de fora de les corts reials (bàsicament la incipient burgesia comercial), estandarditzant preus i rutes, esdevenint la primera xarxa d'aquestes característiques. Va ser un dels pocs homes que, sense ésser noble, intervingué en el consell del comte Ramon Berenguer IV i en l'alta política del país.

Marcús va finançar l'hospital d'en Marcús, situat a l'actual placeta d'en Marcús, al costat de la capella del mateix nom i que des de la seva creació al segle xii fins a la seva fusió dins de l'hospital de la Santa Creu de Barcelona el 1401, es va mantenir amb donatius caritatius dels barcelonins.[1]

Biografia

Els seus orígens familiars són incerts, pot estar emparentat amb uns comerciants del segle x esmentats en les captures àrabs o bé amb una família burgesa grega.

Tenia moltes propietats a la ciutat i una bona part de la muntanya de Montjuïc. El 1152 intervingué en el testament de la reina Peronella, el 1162 en la consolidació del testament sacramental de Ramon Berenguer IV i el 1164 en la renúncia del regne d'Aragó feta per Peronella a favor d'Alfons I el Cast. Foren moltes les seves activitats comercials i polítiques, sobretot durant el regnat de la reina Peronella.

Sobre la fortuna de Bernat Marcús, existeix una llegenda que explica com, en somnis, se li va aparèixer un home que li deia: "Si vas al pont de Narbona, faràs fortuna bona!". El somni es va repetir fins al punt de fer cas al consell. En arribar a Narbona es va trobar amb un altre home que el va escometre i li demanà d'on era. Quan Marcús explicà que havia fet el viatge per indicació d'un somni, aquell home s'exclamà: "Qui pot fer cas als somnis? Són un engany!" Li confessà que ell feia dies que, en somnis, sentia una veu que li deia que havia d'anar a Barcelona, cercar la casa d'un tal Bernat Marcús i, sota l'escala, hi trobaria un tresor. El barceloní partí cap a casa seva i, després d'excavar en el lloc indicat, va trobar una olla plena de monedes d'or.

En realitat, la fortuna li ve de l'herència del seu pare, banquer de la ciutat. L'any 1166 feu donació de terres, l'actual Plaça Marcús. Després de sol·licitar permís al bisbe, aquell any, va aixecar un petit hospital per a pobres, un cementiri, la capella romànica (que encara es manté) i un alberg per viatgers. Com que els negocis de Bernat Marcús requerien una colla de traginers, va voler dedicar l'església a la Mare de Déu de la Guia (com també es coneix a la Capella Marcús) i la plaça de l'entrada va servir com a punt de sortida i relleu dels cavalls.

Al segle XIV la capella va passar a ser la seu de la "Confraria dels Troters". Aquest servei de correus rebia la benedicció d'aquesta capella. El capellà beneïa els correus que sortien de Barcelona abans de partir i els traginers, en passar per la placeta, saludaven la seva patrona, fent "espetegar la xurriaca" (el fuet). Aquesta tradició va durar gairebé cinc segles.

Capella d'en Marcús

La capella de la Mare de Déu de la Guia és coneguda com a capella d'en Marcús donat que la seva construcció, duta a terme entre 1166 i 1188, es deu al llegat del comerciant barceloní Bernat Marcús. El lloc on està situada correspon a l'antiga Via Franca, l'antic camí romà que sortia de la ciutat cap a França. Tenia al seu costat un hospital i un hostal. Va ser seu de la "Confraria dels Correus a Cavall i a Peu" la primera organització postal que va existir a Europa.

És un edifici de planta rectangular cobert amb volta de canó. Tenia un absis que va ser suprimit el segle XVIII. Compta amb una cripta composta de tres petites naus. Exteriorment s'observa el parament fet amb carreus ben escairats i ornat amb arqueria cega de tipus llombard. El teulat, de pronunciat ràfec, l'espadanya i la finestra de la façana principal van ser refets durant el segle XIX, conjuntament amb l'interior, d'estil neoclàssic. També es va alçar un pis al capdamunt, que alterava completament la fesomia. Podem veure'l a la fotografia que adjuntem, de l'any 1935, i que sortosament va ser eliminat en la restauració de 1954..

Referències

? Serraclara i Pla, M.Teresa; Martí i Aixelà, Montse. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, 2001. ISBN 84-607-3140-5 [Consulta: 16 agost 2010]., pàg.11

Vegeu també

Camí dels espanyols
Francesc I de Tassis
Postilló
Pas del Mont Cenís
Pas del Sant Gotard

Enllaços externs

Capella d'en Marcús (a "Pobles de Catalunya")